

УДК 65.012.8

ШВЕЦЬ Дмитро Володимирович,

доктор юридичних наук, доцент,

заслужений працівник освіти України,

перший проректор Харківського національного

університету внутрішніх справ

<https://orcid.org/0000-0002-1999-9956>

РИЗИКИ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ В КОНТЕКСТІ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Війна, розв'язана Російською Федерацією проти України, завдає шкоди всім сферам життя нашої Батьківщини. Жахливі злочини, які вчинюються окупантами, змусили світ здригнутися та по-іншому поглянути на режим В. Путіна, виступити з однозначним засудженням військових злочинів і злочинів проти людяності, що вчиняються його збоченими військами та наймитами.

Означені дії агресора потребують юридичного документування з метою подальшого притягнення винних до відповідальності. Одними із пріоритетних питань, які потребують прискіпливої уваги правоохоронних органів, є виявлення, фіксація та належне юридичне супроводження розслідування злочинів, пов'язаних із торгівлею людьми. У цьому контексті слід виділити декілька напрямів, що породжують суттєві ризики вчинення злочинів торгівлі людьми та інших супутніх правопорушень.

Передусім це різке збільшення кількості мігрантів, які виїжджають за кордон із території України. Оскільки виїзд чоловіків призовного віку переважно заборонений, жіноча половина роз'єднаних сімей може потрапити до трудової або сексуальної експлуатації.

Міжнародна організація з міграції, Агентство ООН з питань міграції застерігають, що випадки, пов'язані з торгівлею людьми, складно ідентифікувати під час масового переміщення людей, попередні повідомлення в Україні та за її межами свідчать про те, що торговці людьми готуються скористатися вразливістю тих, хто змушений покинути Україну. Міжнародна організація з міграції також звертає увагу на зростання випадків роз'єднання сімей, появу дітей, які переміщуються без супроводу або зазнали роз'єднання з родичами, а також імовірність випадків сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом. Усе це становить серйозні ризики у сфері захисту, що пов'язані з торгівлею людьми. Втрата роботи і доходу внаслідок війни, обмежені можливості забезпечити головні потреби внутрішньо переміщених осіб, біженців і загалом постраждалого від війни населення призведуть до зростання ризиків [1].

У розрізі війни в Україні комісар Євросоюзу з внутрішніх справ І. Йоханссон зазначила про небезпеку потрапляння дітей до тенет торговців людьми: «Існує величезний ризик, що вразливими дітьми будуть торгувати, або вони стануть жертвами примусового усиновлення. Ми всі знаємо з досвіду, що, коли у нас є великі потоки міграції, завжди є люди, які отримують вигоду від ситуації та використовують вразливих жінок і дітей як жертв торгівлі людьми» [2].

Ще один напрям, про який не можна забувати, – це насильницьке та без згоди переміщення громадян України на територію країни-агресора та на окуповані території. Широко відомі випадки, коли громадян України з Донецької та Луганської областей без їхньої згоди відправляли до Ростовської, Белгородської, Владимирської, Пензенської областей та в Крим [3]. Із окупованих частин Харківської області виїзд дозволяють тільки в бік Білгородської області Російської Федерації. Багатьох українців вивезли до найвіддаленіших регіонів Росії, очевидно, щоб ускладнити їм повернення на територію України. Так, 8 квітня 2022 р. до Чебоксарів депортували 466 людей, з них 106 дітей, 308 мариупольців вивезено на Далекий Схід, у місто Находка Приморського краю [4].

Особливу категорію вивезених становлять діти. На російському телебаченні було продемонстровано сюжети, які засвідчують факт розміщення українських дітей у російських сім'ях із можливістю їх подальшого всиновлення. Не виключено, що в подальшому щодо них можуть учинятися інші категорії злочинів, у тому числі щодо примусового донорства (пропозиції щодо примусового донорства крові українських військовополонених для поранених окупантів лунали у Держдумі Росії), сексуальної експлуатації, створення дитячої порнографії, залучення до жебрацтва тощо.

Усі ці факти потребують ретельної правової оцінки, надання таким протиправним діям належної кваліфікації. Чи є в таких діях ознаки геноциду, адже діти втрачатимуть українську ідентичність? Такі дії дещо нагадують практику підготовки яничарів, яких також виховували з українських дітей. Історія повторюється.

Наші ключові завдання – не допустити продовження цієї ганебної практики, притягнути винних до відповідальності та перемогти.

Список використаних джерел

1. Через війну Росії проти України зростають ризики торгівлі людьми, – MOM // Організація Об'єднаних Націй Україна : сайт. 18.03.2022. URL: <https://ukraine.un.org/uk/175247-cherez-viynu-rosiyi-protu-ukrayiny-zrostayut-ryzyky-torhivli-lyudmy-mom> (дата звернення: 17.04.2022).

2. Орлова В. Через війну українські діти можуть стати жертвами торгівлі людьми – Єврокомісія // УНІАН : сайт. 21.03.2022. URL: <https://www.unian.ua/war/cherez-viynu-ukrajinski-diti-mozhut-stati-zhertvami-torgivli-lyudmi-yevrokomisiya-novini-vtorgnennya-rosiji-v-ukrajinu-11753401.html> (дата звернення: 17.04.2022).

3. «Ми вже шукаємо понад 16 тисяч людей» – Денісова про воєнні злочини, зниклих безвісти та вивезених у РФ // Суспільне : сайт. 26.04.2022. URL: <https://suspihne.media/232328-mi-vze-sukaemo-ponad-16-tisac-ludej-denisova-pro-voenni-zlocini-zniklih-bezvisti-ta-vivezenih-ur/> (дата звернення: 27.04.2022).

4. Депутат Госдуми от ЛДПР Сергей Леонов выступил с инициативой, чтобы украинские военнопленные «в обязательном порядке» сдавали кровь для лечения мирного населения и российских военных, «пострадавших от действий ВСУ» // Telegram : соц. мережа. 21.04.2022. URL: <https://t.me/FastFocus/16695> (дата звернення: 23.04.2022).

Одержано 29.04.2022

УДК 343.43+004

БАНДУРКА Олександр Маркович,

доктор юридичних наук, професор,

академік Національної академії правових наук України,

заслужений юрист України,

професор кафедри теорії та історії держави і права факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

<https://orcid.org/0000-0002-0240-5517>

ПРІОРИТЕТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОРГАНІВ СИСТЕМИ МВС УКРАЇНИ

Цифрові технології відкривають унікальні перспективи для розвитку Міністерства внутрішніх справ України та органів системи МВС як частини сектору національної безпеки. Оптимізація єдиної інформаційної системи триває. Завдяки застосуванню новітніх технологій, що були використані при створенні та впровадженні ЄІС МВС, вдалося досягнути значних успіхів в економії бюджетних коштів шляхом мінімізації аутсорсингових контрактів на супроводження програмних продуктів, що використовуються в системі МВС, оскільки досягнуто можливостей їх самостійного розвитку та супроводження. Фактично передбачається